

TER BESLISSING

Datum

22 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/227611

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Beslistermijn

30-08-2024

Bijlage(n)

4

Aan

Staatssecretaris

nota

Nota naar aanleiding van het verslag Wijziging van de
Wet milieubeheer i.v.m. Circulair Materialenplan

Aanleiding

Op 4 juni 2024 is het wetsvoorstel 'Wijziging Wet milieubeheer in verband met de invoering van een verplichting voor het bestuursorgaan tot het verstrekken van een afschrift aan de minister bij afwijking van het circulair materialenplan en tot wijziging van het begrip landelijk afvalbeheerplan in circulair materialenplan' aan de Tweede Kamer verzonden. Op 3 juli 2024 heeft de Tweede Kamer commissie van IenW (hierna: commissie) het verslag vastgesteld. In de nota naar aanleiding van het verslag (hierna: nota) zijn de vragen uit het verslag beantwoord.

Geadviseerd besluit

Het advies is akkoord te gaan met de nota en de verzending van dit stuk aan de Tweede Kamer. U kunt daartoe bijgaande aanbiedingsbrief en de nota naar aanleiding van het verslag ondertekenen.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel bevat de volgende twee wijzigingen: 1) de wijziging van het begrip 'landelijk afvalbeheerplan' in 'circulair materialenplan'; en 2) de invoering van een verplichting voor het bestuursorgaan tot het verstrekken van een afschrift aan de minister bij afwijking van het circulair materialenplan (hierna: verstrekkingsverplichting).
- Er zijn door de leden van de fracties van PVV, VVD, NSC, D66 en CU in totaal 29 vragen gesteld.
- Ten aanzien van de belangrijkste onderdelen uit de nota vindt u hieronder een toelichting op de gestelde vragen en de geschetste lijn. Het gaat over de onderdelen (1) naamswijziging zonder wettelijke uitbreidingen, (2) lastenverzwaring voor bedrijven en bestuursorganen, en (3) stimuleren van circulariteit door verstrekkingsverplichting.
- Naar aanleiding van de vragen worden geen wijzigingen aangebracht in het wetsvoorstel (geen nota van wijziging).

Krachtenveld

- Het wetsvoorstel heeft in 2023 een internetconsultatie doorlopen en is getoetst bij de ILT, VNG, IPO, ATR en de departementen BZK en JenV.
- Op dit moment wordt gewerkt aan de ontwikkeling van het CMP zelf. Naar verwachting wordt het ontwerp van het Circulair Materialenplan (CMP) dit najaar aan u voorgelegd voor akkoord om dit in de inzage te brengen.

- In 2021 is de Kamer geïnformeerd dat het LAP zal worden opgevolgd door het CMP. De Kamer is vervolgens in verschillende Kamerbrieven op de hoogte gehouden van de stand van zaken in de ontwikkeling van het CMP, waaronder de wettelijke naamswijziging en verstrekkingsverplichting.

Datum

22 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/227611

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

Toelichting Circulair Materialenplan

- Het CMP volgt het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) op. Het LAP biedt sinds 2003 een duidelijk overzicht van de nationale regels voor afvalbeheer en zorgt voor een uniforme aanpak door verschillende bevoegde gezagen. Het LAP werkt met name door in de vergunningverlening door omgevingsdiensten voor bedrijven.
- De transitie naar een circulaire economie vereist echter een bredere visie dan die van het LAP. De kern van het afvalstoffenbeleid, de bescherming van milieu en volksgezondheid door goed afvalbeheer, blijft ongewijzigd. Maar met het CMP wordt aandacht besteed aan alle fasen in de productketen: het ontwerp, de productie, het gebruik, tot en met de afvalverwerking en nieuwe toepassing van materialen en producten.
- In de Kamerbrief van 25 januari 2021 is aangekondigd dat het LAP wordt opgevolgd door een CMP. In deze brief werden tevens drie ambities voor het plan neergelegd: 1) meer informatie bieden aan met name bedrijven over de voorkant van de keten; 2) innovatieve bedrijven te ondersteunen door meer te sturen op hoogwaardige verwerking van afvalstromen; en 3) het verstevigen van de juridische basis. De verstrekkingsverplichting geeft concreet invulling aan dit laatste punt.
- Hier is de afgelopen jaren hard aan gewerkt, wat resulteert in een omvangrijk en gedegen ontwerp Circulair Materialenplan. Naar verwachting wordt het ontwerp-CMP dit najaar aan u voorgelegd, ter voorbereiding op de inspraakprocedure en bijbehorende verzending aan de Kamers.
- Bij het ontwerp-CMP ontvangt u de bijlage 'Hoofdlijnennotitie Ontwerp-CMP', waarin wordt beschreven hoe het CMP invulling geeft aan de drie ambities en hoe de onderdelen van het LAP zijn doorontwikkeld.

Toelichting verstrekkingsverplichting

- Met dit wetsvoorstel wordt invulling gegeven aan de derde ambitie voor het CMP: verstevigen van de juridische basis.
- Op grond van artikel 10.14 van de Wet milieubeheer moeten bestuursorganen rekening houden met het LAP, en straks het CMP. Dit betekent dat zij in het algemeen het CMP moeten volgen, maar dat zij in bijzondere gevallen, voldoende gemotiveerd, mogen afwijken van het CMP.
- Hierdoor is een zekere mate van flexibiliteit geborgd. Dit is belangrijk omdat er zich situaties kunnen voordoen (bijvoorbeeld bij de introductie van nieuwe innovatieve technieken) waarin afwijken van het CMP, weloverwogen, noodzakelijk is.
- Op dit moment mist IenW echter het inzicht in wanneer en waarom er door bevoegd gezag wordt afgeweken van het CMP, omdat de huidige procedure vrijwel niet wordt gevolgd, vanwege het ontbrekend van de wettelijke basis. Door de verstrekkingsverplichting zijn bestuursorganen verplicht informatie aan de minister te verstrekken over het afwijken van het CMP.

- Dit biedt inzicht in waar het CMP en de praktijk mogelijk niet goed aansluiten. Deze meldingen kunnen waardevolle informatie bieden over de belemmeringen die bedrijven ervaren.
- Op basis van deze bevindingen kan worden overwogen om het CMP aan te passen, zodat de regelgeving beter aansluit op de behoeften van bedrijven en hen helpt om hun circulaire ambities waar te maken.
- U bent eerder geïnformeerd over de introductie van de verstrekingsverplichting via de beslisnota 'Internetconsultatie Ontwerpbesluit t.b.v. Circulair Materialenplan'.

Datum

22 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/227611

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

Toelichting kernpunten nota naar aanleiding van het verslag

Hieronder treft u een toelichting op de belangrijkste onderdelen van het verslag.

Naamswijziging zonder wettelijke uitbreidingen

- NSC en CU vragen waarom ervoor gekozen is om de naam nu al van Landelijk Afvalbeheerplan naar Circulair Materialenplan te wijzigen, terwijl er geen inhoudelijke wettelijke aanpassingen aan de orde zijn.
- De wettelijke basis van het CMP blijft "rekening houden met" (artikel 10.14 Wm). Dit betekent dat bestuursorganen in het algemeen het CMP moeten volgen, maar dat zij in bijzondere gevallen, goed gemotiveerd, mogen afwijken van het CMP. Hierdoor is een zekere mate van flexibiliteit geborgd.
- Door de verstrekingsverplichting wordt het verplicht voor bestuursorganen om IenW te informeren als zij willen afwijken en om hierbij goed te motiveren waarom zij dit van plan zijn.
- De juridisch bindende onderdelen van het CMP, de toetsingskaders, gaan over een materiaal wanneer deze de afvalfase al heeft bereikt. Net zoals in het LAP.
- Maar waar het zwaartepunt van het LAP ligt bij goed afvalstoffenbeheer, wordt in het CMP ook de voorkant van de keten betrokken. Dus ook de fasen voordat een materiaal afval wordt: de ontwerp-, productie-, en gebruiksfase. Goede keuzes hier leiden tot minder afval en materialen die gemakkelijker weer kunnen worden ingezet in de economie in plaats van ze te moeten verbranden of storten.
- Deze teksten zullen geen toetsingskaders bevatten waar de bevoegde gezagen verplicht rekening mee moeten houden, maar ze kunnen er wel hun voordeel mee doen en richting geven.
- Denk aan toelichting op wet- en regelgeving die de circulaire economie ondersteunen, informatie over ontwikkelingen die belangrijk zijn voor circulariteit of teksten die het bevoegd gezag ondersteunen door middel van voorbeelden en handvatten voor de praktijk.
- Gezien de bredere insteek van het plan was de naam Landelijk Afvalbeheerplan niet langer passend en is er gekozen voor de naam Circulair Materialenplan.

Lastenverzwaring voor bedrijven en bestuursorganen

- PVV, VVD en NSC vragen naar mogelijke lastenverzwaring door de verstrekingsverplichting voor bedrijven en bestuursorganen.
- NSC vraagt of de verplichting zorgt voor verhoogde administratieve lasten voor bestuursorganen; PVV vraagt naar stijgende kosten hierdoor.
- VVD vraagt in welke mate de verstrekingsverplichting zorgt voor vertragingen in het vergunnings- of besluitvormingsproces. Ook wil de

VVD graag weten hoe de regering inzicht krijgt in de belemmeringen die bedrijven ervaren door de verstrekingsverplichting.

- In de beantwoording wordt benadrukt dat het wetsvoorstel de lasten voor de betrokken partijen niet verhoogt.
- Er worden geen extra administratieve lasten of kosten voor bestuursorganen voorzien. De voor de verstrekingsverplichting benodigde informatie moeten bestuursorganen momenteel ook al in hun eigen besluiten opnemen, op grond van artikel 3:46 Awb: "het besluit moet berusten op een deugdelijke motivering". De enige extra stap is het delen van deze informatie met de minister.
- Het doen van een melding is een 'last' die het bevoegd gezag momenteel eigenlijk ook al heeft, als zij zouden voldoen aan de afwijkingsprocedure uit het LAP. De procedure die bestuursorganen dienen te volgen als zij afwijken van het CMP blijft op hetzelfde als die van het LAP. Het enige verschil is dat de verplichting om de minister te informeren een wettelijke grondslag krijgt.
- Er worden geen belemmeringen voor bedrijven voorzien. De verstrekingsverplichting zorgt bijvoorbeeld niet voor aanvullende gegevensvereisten. De informatie die bedrijven moeten verstrekken blijven gelijk aan de gegevens die voor de vergunningaanvraag worden gevraagd.
- Er is ook geen sprake van vertragingen in het vergunnings- of besluitvormingsproces, omdat het slechtst een melding van de afwijking betreft en het bestuursorgaan niet hoeft te wachten op reactie van IenW.
- Hoewel er geen belemmeringen worden voorzien, zullen de ervaringen met de verstrekingsverplichting van zowel bestuursorganen als bedrijven in een toekomstige herziening van het CMP meegenomen worden.
- Doordat afwijken alleen in bijzondere gevallen hoort plaats te vinden, en het CMP in overleg met bedrijven en medeoverheden wordt opgesteld, is de verwachting dat het aantal meldingen van afwijkingen relatief laag zal zijn.

Datum

22 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/227611

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

Stimuleren van circulariteit door verstrekingsverplichting

- De leden van VVD en D66 vragen zich af hoe de verstrekingsverplichting ervoor zorgt dat circulariteit wordt bevorderd.
- VVD vreest dat de nieuwe werkwijze zorgt voor belemmeringen om te kunnen innoveren en ondernemen, ook als doel daarvan is om meer circulariteit te behalen. De leden vragen zich af of, als blijkt dat afwijkingen juist worden gebruikt om rigiditeit te voorkomen en circulariteit te stimuleren, de regering ook die bevindingen inventariseert en meeneemt in eventuele beleidswijzigingen.
- Zoals onder 'Lastenverzwaring voor bedrijven en bestuursorganen' wordt toegelicht, worden als gevolg van dit wetsvoorstel geen belemmeringen voor bedrijven voorzien.
- De verwachte effecten voor bedrijven zijn juist positief. De verstrekingsverplichting zorgt voor praktijkkennis en begrip bij IenW over wanneer afwijkingen van het CMP blijikbaar noodzakelijk zijn. Die informatie wordt indien nodig weer gebruikt voor het aanpassen van beleid en het CMP. Zo blijft beleid effectief bijdraagt aan de doelstellingen van circulariteit en helpt het innovatieve bedrijven.
- De leden van de D66-fractie vragen wat deze wetwijziging naar verwachting zal veranderen in het circulair handelen van onze bestuursorganen.

- In de beantwoording van deze vragen wordt toegelicht dat het door de verstrekingsverplichting voor bestuursorganen wettelijk verplicht wordt om IenW te informeren als zij afwijken van het CMP, waar dat nu nog niet het geval was.
- Daarbij moeten zij goed motiveren waarom ze willen afwijken. Dat leidt tot een beter overwogen besluit door bestuursorganen dat kan bij dragen aan het bereiken van een circulaire economie.

Datum

22 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/227611

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Aanbiedingsbrief Tweede Kamer nota n.a.v. verslag wetsvoorstel Circulair Materialenplan	Ondertekenen en verzenden aan Tweede Kamer
03	Nota n.a.v. verslag wetsvoorstel Circulair Materialenplan	Ondertekenen en verzenden aan Tweede Kamer
04	Bijlage 1 – Verslag Tweede Kamer wetsvoorstel Circulair Materialenplan	Ter informatie
05	Bijlage 2 - Beslisnota Internetconsultatie wijziging amvbs voor Circulair Materialenplan	Ter informatie